

3 (Sem-5/CBCS) SKT RE 1/2

2 0 2 3

SANSKRIT

(Regular Elective)

Full Marks : 80

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

Answer the questions from any one Option

OPTION—A

Paper : SKT-RE-5016

(Theatre and Dramaturgy in Sanskrit)

UNIT—I

(Theatre : Types and Construction)

(Marks : 25)

1. Answer the following questions in brief : 1×3=3

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ চমুকৈ লিখাঁ :

(a) Who is the author of the *Nāṭyaśāstra*?

‘নাট্যশাস্ত্ৰ’ৰ ৰচক কোন ?

(b) In which Chapter of the *Nāṭyaśāstra* the construction of নাট্যগৃহ is found?

‘নাট্যশাস্ত্ৰ’ৰ কোনটো অধ্যায়ত নাট্যগৃহৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা হৈছে ?

(c) How many types of Theatre are mentioned in the *Nāṭyaśāstra*?

‘নাট্যশাস্ত্ৰ’ত কেইপ্রকাৰৰ নাট্যগৃহৰ বিষয়ে কোৱা হৈছে ?

2. What should be the length and breadth of the Theatre meant for mortals? 2

মৰ্ত্যবাসীৰ বাবে নিৰ্ধাৰিত নাট্যগৃহৰ দৈৰ্ঘ্য আৰু প্ৰস্থ কিমান হোৱা উচিত ?

3. What are the disadvantages of a too big Theatre? Write briefly. 5

অতি বৃহৎ নাট্যগৃহৰ অসুবিধাসমূহ কি কি ? চমুকৈ লিখাঁ।

4. Write a short note on either *বংগপীঠ* or *প্ৰেক্ষকোপবেহা*. 5

বংগপীঠ *নাইবা* প্ৰেক্ষকোপবেশৰ ওপৰত এটি চমু টোকা লিখাঁ।

5. Answer any *one* of the following questions : 10

তলৰ যি কোনো এটা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ লিখাঁ :

(a) Write a note on the contribution of the *Nāṭyaśāstra* to the field of dramaturgy.

সংস্কৃত নাট্যসাহিত্যলৈ ‘নাট্যশাস্ত্ৰ’ৰ অৱদানৰ বিষয়ে এটি টোকা প্ৰস্তুত কৰাঁ।

(3)

(b) Write a note on the ceremony of laying the foundation and the installation of pillars of a playhouse.

নাট্যগৃহৰ ভেটিস্থাপনৰ অনুষ্ঠান আৰু স্তম্ভস্থাপনৰ বিষয়ে এটি টোকা লিখা।

(c) Prepare a note on the विकृष्टनाट्यगृह.

বিকৃষ্ট নাট্যগৃহৰ বিষয়ে এটি টোকা প্ৰস্তুত কৰা।

UNIT—II

[Drama : Vastu (Subject Matter), Netā and Rasa]

(Marks : 35)

6. Answer the following questions :

1×5=5

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) What is meant by वस्तु?

বস্তু বুলিলে কি বুজা ?

(b) Name one धीरललित type of Nāyaka.

ধীৰললিত নায়ক এগৰাকীৰ নাম লিখা।

(c) Name the स्थायिभाव of करुणरस.

কৰুণৰসৰ স্থায়িভাৱৰ নাম লিখা।

(4)

(d) Give one example of स्वीया नायिका.

स्वीया नायिकाৰ উদাহৰণ দিয়া।

(e) 'अपवारित' is a संलाप / रस / अर्थोपप्लेक.

(Choose the correct word)

'अपवारित' হৈছে সংলাপ / रस / अर्थोपप्लेक।

(শুদ্ধ উত্তৰটো লিখা)

7. Answer the following questions (any two) : $5 \times 2 = 10$

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ দিয়া (যি কোনো দুটা) :

(a) What is the difference between प्रवेशक and विष्कम्भक? Discuss briefly.

প্ৰবেশক আৰু বিষ্কম্ভকৰ মাজত পাৰ্থক্য কি? চমুকৈ আলোচনা কৰা।

(b) Prepare a note on either विदूषक or कञ्चुकी.

বিদূষক নাইবা কञ्चुकीৰ ওপৰত এটি টোকা প্ৰস্তুত কৰা।

(c) Show your acquaintance with the अर्थप्रकृतिs of a Sanskrit drama.

সংস্কৃত নাটকৰ অৰ্থপ্ৰকৃতিৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

(d) Write a note on नायक of Sanskrit drama.

সংস্কৃত নাটকৰ নায়কৰ বিষয়ে এটি টোকা যুগুত কৰা।

8. Answer any two of the following questions :

10×2=20

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ যি কোনো দুটাৰ উত্তৰ লিখাঁ :

(a) Show your acquaintance with the কাৰ্যাবস্থা of Sanskrit drama.

সংস্কৃত নাটকৰ কাৰ্যাবস্থাৰ বিষয়ে এটি পৰিচয় আগবঢ়োৱাঁ।

(b) Define रस and discuss the ingredients of Rasanisṣpatti.

বসৰ সংজ্ঞা দিয়া আৰু বসনিষ্পত্তিৰ উপাদানবোৰৰ বিষয়ে আলোচনা আগবঢ়োৱাঁ।

(c) Write a note on सन्धि.

সন্ধিৰ বিষয়ে এটি টোকা যুক্ত কৰাঁ।

UNIT—III

(Tradition and History of Indian Theatre)

(Marks : 20)

9. Answer the following questions :

1×2=2

তলৰ প্ৰশ্নবোৰৰ উত্তৰ দিয়াঁ :

(a) Who created Nāṭyveda?

‘নাট্যবেদ’ৰ স্ৰষ্টা কোন ?

(b) Bhāratnāṭyam was originated in the State of Uttar Pradesh / Tamil Nadu / Assam.

(Choose the correct word)

ভাৰতনাট্যমৰ উৎপত্তি-স্থান হ’ল উত্তৰ প্ৰদেশ / তামিলনাডু / অসম।

(শুদ্ধ উত্তৰটো লিখাঁ)

10. Write brief notes on any *four* of the following :

2×4=8

Temple Theatre; Folk Theatre; Court Theatre; Commercial Theatre; State of Vedic age; Open Theatre.

তলৰ যি কোনো চাৰিটাৰ ওপৰত চমুকৈ লিখাঁ :

মন্দিৰ ৰংগমঞ্চ ; লোকনাট্য ; কোৰ্ট থিয়েটাৰ ; ব্যৱসায়িক থিয়েটাৰ ; বৈদিক যুগৰ নাট্যকলা ; মুক্ত নাট্যশালা ।

11. Answer any *one* of the following :

10

তলৰ যি কোনো এটাৰ উত্তৰ লিখাঁ :

(a) Write a note on the development of stage during pre-historic age.

প্ৰাগ্-ঐতিহাসিক কালত হোৱা মঞ্চৰ বিকাশৰ বিষয়ে আলোচনা কৰাঁ ।

(b) Prepare a note on the Modern Theatre in India.

ভাৰতত আধুনিক নাট্যশালাৰ বিষয়ে এটি টোকা প্ৰস্তুত কৰাঁ ।

(c) Write an exhaustive note on the State level theatre.

ৰাজ্যিক স্তৰৰ নাট্যশালা প্ৰসংগত বিশদ আলোচনা আগবঢ়োৱাঁ ।

(7)

OPTION—B

Paper : SKT-RE-5026

(Fundamentals of Āyurveda)

UNIT—I

(Introduction of Āyurveda)

(Marks : 30)

1. Answer the following questions in brief : 1×4=4

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ সংক্ষেপে দিয়াঁ :

(a) Write the derivation of the term 'আয়ুৰ্বেদ'.

'আয়ুৰ্বেদ' শব্দটোৰ ব্যুৎপত্তি লিখাঁ ।

(b) According to Caraka, of which Veda, Āyurveda is regarded as the Upaveda?

চৰকৰ মতে আয়ুৰ্বেদ কোনখন বেদৰ উপবেদ ?

(c) What is the principal work of Dhanvantari school of আয়ুৰ্বেদ?

আয়ুৰ্বেদৰ ধন্বন্তৰি শাখাৰ মূল গ্ৰন্থখন কি ?

(d) Who is the author of the book 'ভাবপ্রকাশ'?

'ভাবপ্ৰকাশ' গ্ৰন্থখনৰ লিখক কোন ?

2. Answer the following questions :

2×3=6

তলৰ প্ৰশ্নবোৰৰ উত্তৰ লিখাঁ :

(a) What is the 'বৃহত্ত্ৰয়ী'?

'বৃহৎত্ৰয়ী' মানে কি ?

(b) Write a short note on the 'অষ্টাঙ্গহৃদয়'.

'অষ্টাঙ্গহৃদয়'ৰ ওপৰত এটি চমু টোকা লিখাঁ ।

(c) Give an introduction of পুনৰ্বস্তু.

পুনৰ্বস্তুৰ এটি পৰিচয় দিয়াঁ ।

3. Answer any two of the following questions :

10×2=20

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ যি কোনো দুটাৰ উত্তৰ লিখাঁ :

(a) Discuss the development of the Āyurveda in the medieval period of India.

ভাৰতৰ মধ্যবৰ্তীযুগত আয়ুৰ্বেদৰ বিকাশ সম্পৰ্কে এটি আলোচনা আগবঢ়োৱাঁ ।

(b) Prepare a note on the advent of Āyurveda (আয়ুৰ্বেদ-অবতরণম্).

আয়ুৰ্বেদৰ অৱতৰণ সম্পৰ্কে এটি টোকা প্ৰস্তুত কৰাঁ ।

(c) Give an introduction of the Dhanvantari school of Āyurveda.

আয়ুৰ্বেদ শাস্ত্ৰৰ ধন্বন্তৰী শাখাৰ এটি পৰিচয় প্ৰদান কৰাঁ ।

(d) Write a note on the contribution of Mādhava in the field of Āyurveda.

আয়ুৰ্বেদ শাস্ত্ৰলৈ মাধৱৰ অৱদান সম্পৰ্কে এটি টোকা প্ৰস্তুত কৰাঁ ।

UNIT—II

(Carakasamhitā : Sūtrasthānam)

(Marks : 20)

4. Explain any *one* of the following : 5

তলৰ যি কোনো এটাৰ ব্যাখ্যা কৰাঁ :

(a) কটুতিক্তকষায়াণি বাততালানি লঘূনি চ।
বৰ্জযেদন্নপানানি শিশিৰে শীততালানি চ॥

(b) শাৱদানি চ মাৰ্য়ানি বাসাংসি বিমলানি চ।
শাৱত্কাৰে প্ৰশাস্যন্তে প্ৰদোষে চেন্দুৱৱময়ঃ॥

5. Translate into English or Assamese any *one* of the following : 5

তলৰ যি কোনো এছোৱা ইংৰাজী বা অসমীয়াতলৈ অনুবাদ কৰাঁ :

(a) বৰ্শাশাৱৰ্দ্ধেমন্তেষু তু দক্ষিণাভিমুখেঽৰ্কে কাৰমাৰ্গমিঘবাতবৰ্শা-
মিহতপ্ৰতাপে, শাশিনি চাব্ৰাহতবলে, মাহেন্দ্ৰসলিল-
প্ৰশান্তসন্তাপে জগতি, অৰুক্ষা ৰসাঃ প্ৰবৰ্ধন্তে।

(b) দেশানামামযানাং চ বিপৰীতগুণং গুণৈঃ।
সাৰ্য়মিচ্ছন্তি সাৰ্য়ম্ৰক্ষাশ্ৰেষ্ঠিতং চাঘমেব চ॥

6. Answer any *one* of the following :

10

তলৰ যি কোনো এটা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ লিখাঁ :

(a) Discuss the condition of nature and body in the period of low nutrition or absorption.

অল্প পোষণ অথবা আদান কালৰ প্ৰাকৃতিক তথা শাৰীৰিক স্থিতিৰ ওপৰত এটি আলোচনা আগবঢ়োৱাঁ।

(b) Write a note on the regimen of winter season.

হেমন্তকালৰ ঋতুচৰ্যাৰ ওপৰত এটি টোকা প্ৰস্তুত কৰাঁ।

UNIT—III

(Bhaiṣajyaratnāvalī)

(Marks : 30)

7. Answer the following questions in brief :

1×6=6

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ সংক্ষেপে দিয়াঁ :

(a) How many প্ৰকৰণs (Chapters) are there in the *Bhaiṣajyaratnāvalī* ?

‘ভৈষজ্যব্ৰাহ্মণী’ত কিমানটা প্ৰকৰণ (অধ্যায়) আছে ?

(b) ‘বন্দেঽম্বিকাবন্দনচুড়ী’

Who is অম্বিকা?

অম্বিকা কোন ?

(c) “स्वनाम्ना संहितां चक्रे लक्षरलोकधीमृजुम्।”

Which ‘संहिता’ is referred to here?

কোনখন ‘সংহিতা’ৰ কথা ইয়াত কোৱা হৈছে ?

(d) ‘व्याधयो द्विविधाः प्रोक्ताः’

What are those two types of diseases?

দুই প্ৰকাৰৰ ব্যাধি কি কি ?

(e) How is the पापजब्याधि cured?

পাপজব্যাধিৰ উপশম কিদৰে হয় ?

(f) ‘चिकित्सा त्रिविधा मता’

What are those three types of treatments?

তিনি প্ৰকাৰৰ চিকিৎসা পদ্ধতি কি কি ?

8. Answer the following questions :

2×2=4

তলৰ প্ৰশ্নবোৰৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) Fill in the blanks :

খালী ঠাই পূৰণ কৰা :

आयु _____ व्याधे _____ शमनं तथा।

_____ यत्र विद्वद्भिः स _____ उच्यते ॥

(b) Elucidate the idea contained in the following line :

তলৰ বাক্যশাৰীৰ ভাৱাৰ্থ নিৰ্ণয় কৰা :

“सुखसंज्ञकमारोग्यं विकारो दुःखमेव च।”

9. Explain any *one* of the following :

5

তলৰ যি কোনো এটাৰ ব্যাখ্যা লিখাঁ :

(a) अथ दक्षः क्रियादक्षः स्वर्वेद्यौ वेदमायुषः।
वेदयामास विद्वांसौ सूर्याशौ सुरसत्तमौ॥

(b) यावत् कण्ठगताः प्राणा यावन्नास्ति निरिन्द्रियः।
तावच्चिकित्सा कर्तव्या कालस्य कुटिला गतिः॥

10. Write a short note on any *one* of the following :

5

তলৰ যি কোনো এটাৰ চুন্ন টোকা লিখাঁ :

(a) আত্ৰেয়

(b) শাস্ত্ৰকৰ্ম

11. (a) Discuss the role of भरद्वाज in respect of
Āyurveda.

10

আয়ুৰ্বেদশাস্ত্ৰত ভৰদ্বাজৰ ভূমিকা সম্পৰ্কে আলোচনা কৰাঁ।

Or / অথবা

(b) Write a note on the various features of a वैद्य.

বৈদ্য এজনৰ ভিন্ন বৈশিষ্ট্যৰ ওপৰত এটি টোকা প্ৰস্তুত কৰাঁ।

★ ★ ★